

Ревностно да обичаме света

Публикуваме пълния текст на „Ревностно да обичаме света“. В тази проповед св. Хосемария обобщава своето духовно учение.

Току-що чухте тържественото прочитане на двете четива от Светото писание, които се отнасят за литургията на ХХІ обикновена неделя след Петдесетница. След като чухте Божието слово, вече сте се настроили за атмосферата, в която подобава да прозвучат моите думи – думи на свещеник, произнесени пред голямо семейство Божи деца в Неговата

свята Църква. Бих желал тези думи да са свръхестествени, известяващи величието на Бог и Неговите многобройни милости към хората, да са думи, които да ви подготвят за удивителното чудо на Евхаристията, която отслужваме днес в кампуса на университета на Навара[1].

Замислете се за малко върху това, което току-що казах. Отслужваме светата литургия, тайнственото приношение на Тялото и на Кръвта Христови, тази тайна на вярата, която обединява в себе си всички тайни на християнството. Следователно извършваме най-свещеното и трансцендентно действие, което ние, хората, по Божия благодат можем да извършим в този живот.

Причестяването с Тялото и Кръвта Господни се явява – до известна степен – като едно разчупване на нашите земни и времеви окови, та

да бъдем още сега с Бог в Небето,
където Христос лично ще
избърше сълзите от очите ни и
където не ще има нито смърт,
нито плач, нито стенания, защото
старият свят вече ще е отминал[2].
Тази така дълбока и утешителна
истина, това есхатологично
значение на Евхаристията – както
го наричат обикновено
богословите – би могла да бъде
обаче неправилно разбрана.
Впрочем това е било винаги,
когато са искали да представят
християнския живот като нещо
изключително духовно – искам да
кажа спиритуалистично[3] -
присъщо единствено за чисти и
необикновени хора, които стоят
далеч от презрените земни неща
или които най-много да ги търпят
като нещо неизбежно,
придружаващо духа, докато
живеем тук, на земята.

Когато нещата се гледат от този ъгъл, то храмът се превръща в единственото място за християнски живот. При такава постановка да си християнин означава да ходиш на църква, да участваш в свещенодействия, да влезеш в някакъв църковен регистър – накратко, да се впишеш в някакъв откъснат свят, който счита себе си за приемна към Небето, докато обикновенният свят върви по своя път. При това положение християнското учение и животът в благодат биха минали, докосвайки се леко до неспокойния ход на човешката история, но без да се сблъскат с него.

В това октомврийско утро, докато се подготвяме да навлезем в спомена за Господнята пасха, ние отхвърляме категорично тази изкривена представа за християнството. Помислете за миг

върху обстановката на нашата Евхаристия, на нашата благодарствена служба – ние се намираме в един особен храм. Може да се каже, че корабът на храма е университетският кампус; иконостасът – библиотеката на университета; някъде наоколо бучат машините, които строят нови сгради; а над нас е небето на Навара...

Това картинно и запомнящо се изброяване не ви ли убеждава, че обикновенният живот е истинското място на нашето християнско съществуване? **Деца мои, там, където са вашите братя, хората, там, където са насочени вашите стремежи, където се намират вашата работа и вашата любов – там е мястото и на вашата всекидневна среща с Христос. Среща помежду най-материалните земни неща, сред**

които трябва да се осветяваме,
служейки на Бог и на всички хора.

Постоянно съм поучавал с думи от
Светото писание – светът не е
лош, тъй като е излязъл изпод
ръцете на Бог, тъй като е Негова
творба, тъй като Бог погледна
света и видя, че е добре
направен[4]. Ние, хората, го
правим лош и грозен с нашите
грехове и с нашето безверие. И за
миг не се съмнявайте, деца мои,
че каквото и да е отдръпване от
честните всекидневни дела за вас
- мъже и жени от света - е
противно на Божията воля.

**Точно обратното. Сега трябва още
по-ясно да разберете, че Бог ви
призовава да му служите във и
сред мирските материални и
обществени дела на човешкия
живот. Бог всеки ден ни очаква в
лабораторията, в операционната
зала, в казармата, в**

университетския кабинет, в завода, в работилницата, на полето, в семейното огнище, изобщо в сферата на всяка дейност. Добре запомнете – има нещо свято, божествено, скрито и в най-обикновените неща, което се пада на всеки от вас да открие.

Често съм казвал на студентите и работниците, които се събираха около мен през тридесетте години, че трябва да умеят да материализират духовния живот. Стремях се да ги откъсна от изкушението – толкова често тогава, а и сега – да водят двойствен живот: от една страна вътрешният живот, свързан с Бог, а от друга, да водят отделен, различен живот в семейството, в работата и обществото, пълен с всякакви земни дреболийки.

Не, деца мои! Не може да има двойствен живот. Не можем да бъдем като шизофреници, щом искаме да бъдем християни. Има един-единствен живот, направен от плът и от дух. И този живот трябва да бъде свят и в духа, и в тялото и изпълнен с Бог, с невидимия Бог, Когото срещаме в най-видимите, в материалните неща. Няма друг път, деца мои. Или се научаваме да откриваме Бог в нашия всекидневен живот, или изобщо няма да Го намерим. Затова уверено мога да ви кажа, че нашето време трябва да възвърне на материалното и дори на най-баналните случки тяхното първоначално благородно значение, да ги постави в служба на Божието царство, да ги одухотвори и така те да станат средство и възможност за наша постоянна среща с Исус Христос.

Истинското християнско съзнание, което вярва във възкресението на телата, винаги се е противопоставяло – съвсем логично – на разделянето на човешкото същество на тяло и душа, без да се бои да бъде сметнато за материалистично. Затова е съвсем естествено да се говори за християнски материализъм, който смело се противопоставя на всеки материализъм, отричащ духа.

Какво са тайнствата – ранните християни са твърдели, че са следи от Въплъщението на Словото – ако не ярък показ на пътя, който Бог е избрал, за да ни освети и отведе на Небето? Не виждате ли, че всяко тайнство е събрало любовта на Бог и е попило цялата Му съзидателна и изкупителна сила, които ни се дават посредством материален носител? Какво е Евхаристията,

ако не обожаваните Тяло и Кръв на нашия Изкупител, които ни се дават чрез простата материя на този свят – хляб и вино, чрез тези плодове на природата, отгледани от човека, както припомни последният Икуменичен събор[5]?

Разбираемо е защо, деца мои, апостолът е могъл да напише: *„всичко е ваше; вие пък сте Христови, а Христос – Божий”*[6]. Става дума за едно възходящо движение, което Свети Дух, изпратен в нашите сърца, иска да предизвика в света – да се възвисим от земята чак до славата на Господ. И за да бъде ясно, че това движение включва и най-прозаичните неща, свети Павел пише още: *„И тъй, ядете ли, пиете ли, или нещо друго вършите, всичко за слава Божия вършите”*[7].

Това учение в Светото писание, което се намира – както знаете – в сърцевината на духа на Опус Деи, ще ви подтикне да вършите идеално работата си, да проявявате своята обич към Бог и хората, като влагате любов и в най-дребните неща от вашето обичайно всекидневие, откривайки тази божествена частица, която се намира в детайлите. Как добре се вписват тук стиховете на поета от Кастиля: *„Пиши бавно и красиво. По-важно е да правиш хубаво нещата, отколкото изобщо да ги правиш”*[8]. Уверявам ви, деца мои, че когато един християнин върши с любов и най-незначителните всекидневни работи, те се преизпълват с Божието присъствие. Затова повтарям и набивам в главите като с чук, че призванието на християнина е да твори поезия от всекидневната прозаичност. **Деца**

мои, изглежда, че небето и земята се съединяват в линията на хоризонта. Но всъщност те се сливат във вашите сърца, които наистина се утвърждават във вярата, ако живеете по свят начин вашето обикновено ежедневие.

Foto 2

Да живеем свято обикновения живот – току-що го казах. И с тези думи обхващам цялата програма на вашето християнско всекидневие. Отхвърлете настрани мечти, фалшив идеализъм, фантазии, всичко онова, което обикновено наричам оправданието „Ако...” - ако не бях се оженил; ако работех нещо друго; ако бях по-здрав; ако бях по-млад; ако бях стар... Опомнете се и се придържайте трезво към действителността – материална и непосредствена, точно където е

Господ: „*Вижте ръцете Ми и нозете Ми – казва възкръсналият Исус - Аз съм Същият; попишайте Ме и вижте; понеже духът няма плът и кости, както виждате Мене, че имам*”[9].

Много страни от светската среда, в която живеете, се проясняват, основавайки се на тези истини. Помислете например за вашето поведение в живота като граждани. Човек, който е наясно, че светът – а не само храмът – е място за среща с Христос, обича този свят. Той се стреми да получи добра професионална и интелектуална подготовка и изгражда напълно свободно своето мнение относно проблемите в средата, където се движи. И в резултат взема свои собствени решения, които – бидейки решения на един християнин – изхождат от задълбочено обмисляне, което

смирено се опитва да долови
Божията воля в големите и
малките неща от живота.

И на такъв християнин никога
няма да му хрумне да си помисли
или да каже, че слиза от храма в
живота, за да представлява
Църквата, и че неговите решения
са католическите решения на
дадените проблеми. Така не бива,
деца мои! Това би било някакъв
клерикализъм, някакво
официално католичество –
наречете го, както искате. При
всички случаи това е насилие над
природата на нещата. Вие трябва
да разпространявате навсякъде
едно наистина светско мислене,
откъдето следват три извода: да
бъдем достатъчно честни, за да
поемаме своята лична
отговорност; да бъдем достатъчно
християни, за да уважаваме
братята си по вяра, които
предлагат решения - различни от

нашите, по въпроси, които подлежат на обсъждане; да сме достатъчно католици, за да не употребяваме и замесваме нашата майка Църквата в човешки раздори.

Съвсем разбираемо е, че не бихте могли - тук, както и навсякъде - да осъществите намерението си да живеете свято обичайния си живот, ако не се радвате на цялата си свобода, призната от Църквата и произлизаща от достойнството ви на мъже и жени, създадени по Божи образ. Личната свобода е в основата на християнския живот. Ала не забравяйте, деца мои, че аз винаги говоря за една отговорна свобода.

Интерпретирайте думите ми в техния истински смисъл: като призив да реализирате – всекидневно, а не само в критически ситуации – вашите

права, и да изпълнявате достойно
вашият граждански задължения в
политическия, икономическия,
студентския и професионалния
живот. Това значи и да приемате
смело всички последствия от
вашият свободни решения,
отговаряйки със съответстващата
ви лична независимост. И това
християнско светско мислене ще
ви позволи да избегнете
нетърпимостта и фанатизма, или -
ако го кажа по положителен
начин – ще допринесе да живеете
в мир с всички ваши съграждани
и да укрепвате спокойствието и
разбирателството в различните
равнища на обществения живот.

Знам, че не е нужно да
припомням онова, което
непрекъснато повтарям в
продължение на толкова много
години. Учението за гражданската
свобода, за съвместното
съществуване и разбирателството

представлява много важна част от посланието на Опус Деи. Трябва ли пак да заявявам, че мъжете и жените, които искат да служат на Исус Христос в Божието дело, са чисто и просто граждани като всички други, които обаче се стремят да живеят своето християнско призвание съвсем отговорно – до краен предел?

По нищо моите деца не се различават от своите съграждани. И обратното, те нямат нищо общо – освен вярата – с членовете на монашеските общества. Обичам монасите, уважавам ги и се възхищавам на тяхната клаузура, на техния апостолат, на тяхното откъсване от света – тяхното презрение към света; това са други свидетелства за святост в Църквата. Но Господ не ми е дал монашеско призвание и би било нередно да го искам за себе си. Няма власт на земята, която може

да ме накара да стана монах, както и няма власт, която да ме насили да се оженя. Аз съм мирски свещеник, свещеник на Исус Христос, горещо обичащ света.

Кои последваха Исус Христос заедно с мен, един окаян грешник? Малцина свещеници, които преди да бъдат ръкоположени, си имаха светска професия или работа; голям брой мирски свещеници от много епархии на света, които по този начин укрепват своята вяроност към съответния епископ и своята любов и ентузиазъм в енорийската работа – те са разперили ръцете си като на кръст, та всички души да намерят място в сърцата им, и които сякаш се намират на улицата, в света, и го обичат. И най-накрая голямото множество мъже и жени – от различни народи, различни

езици, различни раси – които живеят от своя труд, повечето женени, друга част неженени, които заедно със своите съграждани участват в тежката задача да направят по-справедливо и хуманно човешкото общество. И това те го правят едновременно с благородната битка с всекидневните задачи, винаги отговорно – повтарям, споделяйки рамо до рамо с другите хора успехи и неуспехи, стараейки се да изпълняват своите задължения и да реализират своите социални и граждански права. И всичко това съвсем естествено - като всеки съзнателен християнин, сред множеството свои колеги, без да си въобразяват, че са специални, докато се стараят да открият Божия блясък, който се отразява и в най-простите неща от нашата действителност.

Foto-3

Също и делата, които подкрепя Опус Деи, имат типично светски характер; те не са църковни. При тях йерархията на Църквата не е официално представена. Това са културни и социални прояви, подпомагащи човешкото развитие, осъществявани от граждани, които се стремят да ги осветят с лъчите на Евангелието и да ги сгреят с любовта на Христос. Ще ви го разясня с един пример – Опус Деи няма, нито някога ще има за своя мисия управлението на епархийни семинарии, в които епископите, поставени от Свети Дух[10], подготвят своите бъдещи свещеници.

В замяна на това Опус Деи се занимава с центрове за подготовка на работници в промишлеността и в селското стопанство, с начални училища,

колежи и университети и с още много други разнообразни дела из цял свят, защото неговото апостолско поприще – както писах преди много години – е като безбрежно море.

Ала нужно ли е да се разпростирам по темата, след като вашето присъствие тук е по-красноречиво и от най-дългото слово? Вие, приятели на университета на Навара, сте част от една общност, която знае, че е ангажирана за напредъка на обществото, в което живее. Вашето сърдечно излъчване, вашата молитва, вашата жертва и вашият обществен принос не произтичат от вашата принадлежност към католическата деноминация. Бидейки причастни с проблемите на хората, вие давате ярко свидетелство за зряло гражданско съзнание, загрижено за общото

тленно благо; доказвате, че един университет може да се роди и да бъде поддържан от гражданската енергия.

Използвайки случая, искам още веднъж да благодаря за оказаната помощ на благородния град Памплона, на великата и силна област Навара, на приятелите от всички краища на Испания, както и – казвам го с особено вълнение – на онези, които не са испанци, не са католици и не са християни, които обаче разбраха същността и духа на този замисъл и го подкрепят с дела. Благодарение на всички вас университетът стана средоточие на гражданска свобода, на интелектуално развитие, на професионално съревнование и пример за университетско образование. Вашата благородна жертвеност е в основата на общия труд, чиято цел е развитието на науките,

обществения напредък и възпитанието във вярата.

Това, което казах току-що, го виждат много добре хората от Навара. Те също така са наясно, че университетът е фактор за икономическото и особено за социалното развитие на областта – благодарение на него много от децата на Навара придобиха интелектуални професии, което иначе щеше да бъде много трудно и дори невъзможно в някои случаи. Навярно съзнаването на ролята, която университетът щеше да играе в живота на хората, е насърчило подкрепата, дадена в началото от Навара, една подкрепа, която несъмнено ще става от ден на ден все по-широка и ентузиазизирана.

Продължавам да се надявам – понеже би било справедливо, а и е практика в много други страни –

че ще дойде моментът, когато испанската държава ще даде своята дан, за да намали бремето на едно дело, което не преследва никаква частна облага, а точно обратното - изцяло е посветено в служба на обществото и се стреми да работи успешно за сегашното и бъдещото благоденствие на нацията.

Foto-4

А сега, синове и дъщери мои, позволете ми да се спра на друг аспект – особено съкровен – на обикновения живот. Имам предвид човешката любов - чистата любов между един мъж и една жена, годежа, брака. Искам отново да кажа, че тази възвишена човешка любов не е нещо позволено, нещо търпимо покрай истинския духовен живот – както би могло да се възприеме от тезите на лъжливия

спиритуализъм, който споменах преди малко. Вече 40 години проповядвам и пиша точно обратното и вече започнаха да го схващат и онези, които по-рано не го разбираха.

Любовта, която води до брак и семейство, може също да бъде едно чудно свято призвание, път за всецяло посветяване на нашия Бог. Спомнете си какво ви говорих – вършете нещата съвършено, влагайте любов в незначителните занимания от всекидневието, откривайте – подчертавах – божественото, което се крие в детайлите. Това учение има особено място в сферата на човешката любов.

Вече знаете всички: и преподаватели, и учащи, и всички, упражняващи труда си в университета на Навара, че препоръчах вашите любовни

трепети на Дева Мария, Майка на Прекрасната любов. И ето тук е параклисът, който построихме с голямо почитание в университетския кампус, в който да се молите и да ѝ поднасяте тази възхитителна и чиста любов, която тя благославя.

„Или не знаете, че тялото ви е храм на Духа Светаго, Който живее във вас и Когото имате от Бога, и че не принадлежите на себе си?”[11]. Колко ли пъти, застанали пред образа на Дева Мария, Майка на Прекрасната любов, ще отговаряте на апостола с радостна увереност: Да, знаем и искаме да живеем по този начин с твоята могъща подкрепа, о Дево, майко на Бог. Съзерцателната молитва ще бликва у вас всеки път, когато се замислите върху тази удивителна действителност: Свети Дух е избрал за Свой храм нещо така материално като моето

тяло; вече аз не принадлежа на себе си, а тялото и душата ми – цялото ми същество – принадлежи на Бог... И тази молитва ще принесе богати плодове, следвайки напътствията на апостола: „*прославете Бога в телата си*”[12].

От друга страна добре знаете, че само онези - които разбират и оценяват в цялата им дълбочина изказаните преди малко съждения относно човешката любов – могат да възприемат това неизразимо с думи схващане, изложено от Исус[13]. Това е истински Божи дар, който подтиква да отдадеш тялото и душата на Господ, да му поднесеш сърцето си неделимо без посредничеството на земната любов.

Време е да приключвам, деца мои. В началото ви казах, че бих искал

да ви запозная с мъничко от величието и милосърдието на Бог. Мисля, че го направих, като ви говорих да живеете свято в обикновения живот. Та няма днес един свят живот – без много шум, прост и истинен - посред мирската суета не е вълнуващо знамение за великите Господни дела, за изумителните Му милосърдни дела[14], които Бог е вършел винаги, а и не престава да върши, за да спаси света?

Сега ще ви помоля – заедно с псалмопевеца – да се присъедините към моята молитва и моето хваление: „*Величайте Господа с мене, и да възхвалим името Му заедно*”[15]. С други думи, деца мои, нека живеем във вярата.

Нека вземем щита на вярата, шлема на спасението и меча на духа – Божието слово. Така ни

окуражава апостол Павел в посланието си до ефесяните[16], което преди малко четохме по време на службата.

Имайте вяра – това е добродетелта, от която толкова много се нуждаем ние, християните, особено през тази Година на вярата, обявена от светия отец Павел VI. Без вяра я няма основата, върху която да осветяваме всекидневния си живот. Трябва ни жива вяра сега, тъй като се доближаваме до „*тайнството на вярата*”[17], до Светата евхаристия; тъй като ще споделим пасхалната трапеза на Господ, която съчетава и осъществява цялото Божие милосърдие спрямо хората.

Имайте вяра, деца мои, за да заявявате твърдо, че след малко върху този олтар ще се извърши отново делото на нашето

изкупление. Вяра, за да кажете с радост Верую-то и да усетите присъствието на Бог в това събрание, което ни прави „*едно сърце и една душа*”[18], превръща ни в едно семейство, в Църква – в една, свята, католическа и римска църква, което за нас значи вселенска.

И накрая отново - имайте вяра, скъпи дъщери и синове, за да покажем на света, че това не са само церемонии и думи, а един реален живот в Бог. И ще го покажем, давайки на хората свидетелства с един обикновен осветен живот в името на Отца, и Сина, и Светия Дух, и Света Богородица.

Превод от испански: Марио Георгиев

Проповед, произнесена в кампуса на Наварския университет, 8 октомври 1967 г.

[1] Университетът се намира в гр. Памплона, област Навара, и е основан като висше училище през 1952 г. с подкрепата на свети Хосемария Ескрива.

[2] Срв. Откр. 21, 4.

[3] Спиритуализъм – название на различни философски и религиозни учения, в които духът или душата се смятат за основни елементи в действителността – Б. пр.

[4] Срв. Бит. 1, 7 и по-нататък.

[5] Срв. II Ватикански Събор, пастирска конституция *Gaudium et Spes*, 38.

[6] 1 Кор. 3, 22-23.

[7] 1 Кор. 10, 31.

[8] Антонио Мачадо, Poesías completas (събрани стихотворения – б. пр.). CLXI. Proverbios y cantares. XXIV. Изд. Еспаса-Калпе, Мадрид, 1940.

[9] Лк. 24, 39.

[10] Срв. Деян. 20, 28.

[11] 1 Кор. 6, 19.

[12] 1 Кор. 6, 20.

[13] Срв. Мт. 19, 11.

[14] Срв. Премъдрост на Иисуса, Син Сирахов, 18, 4.

[15] Пс. 34/33, 4.

[16] Срв. Еф. 6, 11 и следващи.

[17] 1 Тим. 3, 9.

[18] Деян. 4, 32.

.....

pdf | документ, генериран
автоматично от <https://opusdei.org/bg-bg/article/revnostno-da-obichame-sveta/>
(23.03.2026)